

EXPUNERE DE MOTIVE

Cetatenii prejudiciati de deciziile de multe ori gresite ale justitiei pot obtine despagubiri de la stat, dar nu-i pot da in judecata pe magistratii care emit sentinte gresite cu sau fara voie. Teoretic, statul poate recupera paguba creata de judecatori la buget, dar nu a facut-o pana acum niciodata. Astfel, contribuabilii care finanteaza justitia prin taxe si impozite platesc, in plus, si greselile instantelor de judecata care nu-si fac bine treaba fie pentru ca nu stiu, fie cu intentie.

Potrivit legii, statul raspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare. Persoanele astfel vatamate pot da in judecata doar statul, reprezentat prin Ministerul Economiei si Finantelor (MEF). Tot MEF plateste si daunele cuvenite celor pagubiti, de la bugetul de stat, adica din banii contribuabililor.

Desi legea prevede ca statul, dupa ce a acoperit prejudiciul produs de deciziile gresite ale magistratilor, ii poate da pe acestia in judecata pentru a recupera „gaura“ de la buget, prevederile legale par a fi special formulate pentru a-i proteja pe potentialii culpabili. De altfel, statul roman nu a intentat niciodata proces magistratilor care, prin sentinte dovedite ca eronate, au prejudiciat bugetul, adica pe cetateni. Cu alte cuvinte, un furnizor de servicii platite de consumatori - in cazul de fata statul, prin sistemul de justitie finantat din taxele si impozitele cetatenilor - ii despagubeste pe clientii carora le-a oferit servicii de proasta calitate - , sentinte eronate, cauzatoare de prejudicii - „facturand“ cuantumul daunelor in contul tuturor celorlalti consumatori-platitori. Asta in conditiile in care, in 2007, Romania s-a clasat pe locul trei in tristul top al tarilor cu cele mai multe plangeri adresate Curtii Europene a Drepturilor Omului (CEDO) de cetatenii care s-au considerat nedreptatiti de tribunale. In 2008, Romania a avut de platit un total de 12,2 milioane de euro ca urmare a condamnărilor la CEDO, din care a achitat cetatenilor doar 5%, situindu-se si din acest punct de vedere intr-un top, cel al rau-platnicilor.

Actualele legi

Statutul magistratilor prevede ca statul roman raspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare. De asemenea, se stipuleaza ca raspunderea statului nu inlatura raspunderea magistratilor „care si-au exercitat functia cu rea-credinta sau grava neglijenta“. Insa tot in statutul magistratilor se spune ca „dreptul persoanei vatamate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erori judiciare savârsite in alte procese decât cele penale nu se va putea exercita decât in cazul in care s-a stabilit, in prealabil, printr-o hotărâre definitiva, raspunderea penala sau disciplinara, dupa caz, a magistratului pentru o fapta savârsita in

cursul judecarii procesului si daca aceasta fapta este de natura sa determine o eroare judiciara“. In consecinta, cetatenii care se considera prejudiciati de o sentinta judecatoreasca trebuie sa dea statul in judecata si apoi sa astepte ca o ancheta interna a justitiei, facuta de CSM, care sa decida daca magistratul in cauza a actionat cu “rea-credinta sau grava neglijenta”, stabilind eventuala raspundere penala sau disciplinara a acestuia.

Asta fiindca legea prevede ca „pentru repararea prejudiciului, persoana vatamata se poate indrepta cu actiune numai impotriva statului, reprezentat prin Ministerul Economiei si Finantelor“. Mai mult, legea prevede ca „statul se poate indrepta cu actiune in despagubiri impotriva magistratului care cu rea-credinta sau grava neglijenta a produs eroarea judiciara cauzatoare de prejudicii“ doar „dupa ce prejudiciul a fost acoperit de stat“. Prevedere intarita si de Ordonanta nr. 94/1999 a Guvernului, privind participarea României la procedurile in fata CEDO, unde se spune ca „statul are drept de regres impotriva persoanelor care, prin activitatea lor, cu vinovatie, au determinat obligarea sa la plata sumelor stabilite prin hotarâre a Curtii sau prin conventie de rezolvare pe cale amiabila“.

Are dreptul, inasa nu si obligatia! Caci, nu-i asa, paguba de la buget nu e a statului - entitate abstracta -, ci a contribuabilului care il finanteaza. Iar dat fiind ca in statutul magistratilor se mai spune ca termenul de prescriptie a dreptului la actiune in cazuri de acest tip este doar de un an, concluzia nu poate fi decat aceea ca statul nu e deloc interesat sa recupereze prejudiciile aduse de magistrati bugetului (adica tot contribuabililor). Lucru confirmat, de altfel, de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM): pâna acum, in România nu a existat niciun proces deschis de stat impotriva vreunui magistrat pentru o solutie care, dovedindu-se gresita, a dus la prejudicierea bugetului.

In temeiul Art. 74 din Constitutia Romaniei si in conformitate cu prevederile art. 85 alin.[2] din Regulamentul Senatului republicat, inaintam prezentul proiect de lege.

INITIATOR
Senator RADU F ALEXANDRU

Senator URSAN IULIAN
Senator OBERG OKOPREY
Senator IGAS TRAIAN C-AN
SENATOR BÎRLEA GEORGE